

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 4393 Scol.

CONCURS.

Cu începutul anului școlar 1893/4 sunt a se conferi din fondurile arhidieceșane următoarele stipendii:

I. Un stipendiu de 500 fl. din fundațiunea episcopului Moga, pentru ascultătorii de filosofie sau de drept; stipendiul a devenit vacant prin nelegitimarea progresului în studiu din partea stipendistului Ioan Bonea.

II. Un stipendiu de 100 fl. din fundațiunea Francisc-Iosif, pentru ori-ce facultate academică.

III. Două stipendii câte de 60 fl. din fundațiunea Cologeană, pentru scolari de școlile medii; unul din aceste stipendii a devenit vacant prin nelegitimarea la timp a progresului în studiu din partea stipendistului Vasiliu Stan.

IV. Un stipendiu de 30 fl. din fundațiunea Ecaterina Rațiu, pentru un student de ori-ce categorie.

Aspiranții la aceste stipendii au să-și asternă suplicile la consistoriul arhidieceșan până la 10/22 August a. c. instruite cu următoarele documente:

a) atestat dela oficiul parochial al comunei, căreia aparțin, că sunt români gr. orientali;

b) atestat școlar despre progresul făcut în studii în anul din urmă, respective testimoniu de maturitate;

c) atestat medical, că sunt sănătoși;

d) atestat dela primăria comunală despre pozițiunea socială și starea materială a părinților, și

e) eventual alte atestate recomandătoare.

Suplicanții au a numi în suplicile lor și institutul de învățământ, la care vor să-și facă studiile.

Sibiu, din ședința senatului școlar, ținută la 15 Iuliu, 1893.

Consistoriul arhidieceșan.

Nr. 4392 Scol.

CONCURS.

Cu începutul anului școlar 1893/4 sunt a se conferi din fondurile arhidieceșane 20 stipendii de câte 60 fl., pentru elevii din despărțământul pedagogic al seminariului arhidieceșan de aici.

Concurenții la aceste stipendii au să-și asternă suplicile la consistoriul arhidieceșan până inclusiv la 15/27 Septembrie a. c., instruite cu următoarele documente:

1. Atestat dela oficiul parochial, căruia aparțin, că sunt români gr. or.

2. Atestat școlar despre progresul ce l-a făcut în studii în anul din urmă.

3. Atestat dela primăria comunală despre pozițiunea socială și starea materială a părinților lor.

4. Eventual alte atestate recomandătoare.

Sibiu, din ședința senatului școlar, ținută la 15 Iuliu, 1893.

Consistoriul arhidieceșan.

Calamitatea țăranilor.

Sibiu, 23 Iuliu, 1893.

Suntem în toiul secerișului.

Munca cu sudore a țăranului nostru acum și așteptă răsplata sa, și anul acesta, după semnele de până acum, nu se va pute înșira între anii îmbelșugați.

Erna cea lungă preste măsură, și în general prea preste măsură grea, a stors până la mēduvă pre țărani, atât pre agricultori, cât și pe economii de vite.

Totă speranța s'a pus deci în recoltă, care abia se va pute numi mijlocie.

Grozavele inundații au nimicit recolta total pe șesurile altcum bogate și mănōse ale riurilor noastre. Grăniul Ardēlului, valea Murēșului, e cu totul nimicită, asemenea valea ambelor

Târnave, a Oltului, a Arieșului și a ambelor Someșe.

Multe rele a adus anul acesta, și acum tocmai în toiul secerișului din nou se ivesce cea mai mare calamitate a țăranilor nostri, focurile cele grozave, cari îi nimicesc tot agonisitul agricultorului, i nimicesc casa și aparatele agronomice, și astfel îl duc la sapă de lemn.

Dacă vom cerceta cu ore-care atențiune statistica incendiilor, ne vom convinge, că ele se încep mai cu samă pe timpul secerișului, după ce bietul țăran și-a cărat grăul, și începe cu imblătutul. Și atunci țărele au rubrici permanente despre focuri, și aproape la fie-care cas de nenorocire ca încheere trebuie să cetim durerosul refren: „și nimenea nu a fost asigurat.”

E mare calamitate faptul în sine, că tocmai după căratul bucatelor și al nutrețului sunt atât de dese casurile de foc; e mare nenorocire, că aproape pretutindenea cauza aprinderii e negrija, și erăși negrija; dară apoi corōna calamităților e împregiurarea, că țăranii nostri nu-și asigură contra focului agonisela muncii lor.

Și astăzi sunt multe instituttele, unde țăranii și-ar pute asigura averea, și cu deosebire recolta o ar pute asigura nu numai contra focului, dară și contra grindinei.

Aprōpe în fie-care an cetim, că în cutare loc grindina a nimicit întrēgă recolta, și nimenea nu a fost asigurat. Aprōpe în fie-care an cetim, că în cutare loc focul a mistuit întrēgă agonisela țăranului, și nimenea nu a fost asigurat.

Grindina și focul sunt cele mai mari încercări asupra țăranului nostru, și el până acum ca cuprins de fatalitate stă neajutorat în fața acestor calamități.

Când vedem vegetațiunea întârziată cel puțin cu o lună în tōte ramurile agricole; când vedem, că numai o tōmnă caldă, lungă și favorabilă va pute asigura o recoltă măcar pe jumătate ca în anii trecuți; ne suflă seriōse îngrijiri sērăcia, care se gă-

tesce se bată la ușa țăranului nostru, carele are trebuință de bogată recoltă spre a pute acoperi multele imposite, cu care l'a binecuvēntat statul în tōte direcțiunile. Când cugetăm însă, că și această problematică recoltă e amenințată de două mari calamități, de grindină, și dacă de acesta scapă, de foc, ni se umple inima de fiori, și deși calamitățile politice ne absorb aprōpe tōtă atențiunea, deși repeđiciunea, cu care se succed evenimentele politice, ne reclamă folosirea tuturor puterilor pentru urmărirea lor: totuși nu putem să nu atragem atențiunea țăranului nostru și asupra specialelor calamități, cari mai cu sēmă asupra lui se descarcă.

Ajutoriu contra acestora le pōte da asigurarea la institute romānesci, ai căror agenți sunt mai de încredere și nu abuzēză de nesciința și neesperiența țăranului nostru.

Preoțimea și învățătorimea noastră e chemată să mērgă cu bun exemplu și în privința acesta, și să deschidă ochii țăranului. Făcēnd acesta, se vor arēta îndoit binefăcētorii poporului.

Agitațiune și puterea statului. Ideile de naționalitate cuprind tot mai mare teren și spiritul tradărei de patrie scuipă în diferitele părți ale țării. Așa își începe „patrioticul” „Pesti Hirap” articolul de sub titlul de mai sus și apoi continuă astfel: În comitatele de sus s'a arborat panslavismul slovăcesc mai desfrēnat și mai nerușinat decât ori-când dela 1867. . . . În multe comune ale Ungariei agitatorii au împedecat conscripțiunea copiilor obligați pentru asile, . . . îmbată poporul cu povesti, că magiarii răpesc copii mamelor, trimițându-i în sclăvie pe la Csăba etc. . . . fapt, că în multe sate de munte mamele s'au refugiat pe timpul conscripțiunii copiilor cu ei în păduri. . . . În nord stă dar lucrul rău. E totuși noroc, că pe slovăcimea o desparte în două „cultus disparitas” (diferitele confesiuni). . . . Dar cu slovaci se pōte face ordine!

Mai rău se are lucrul cu romānii, cari vreau să facă cestiunea romānă arde-

FOIȚA.

Posiția istoriei în planul de învățământ și metoda ei.

„Non multa, sed multum.”

I.

(Urmare).

Pentru aceea instrucțiunea istoriei se se începă cu o epocă, pentru a cărei pricepere elevii au mai multe idei aperceptive,* după aceea se va trece la altă epocă, ce stă în ore-care legătură internă cu cea cunoscută și așa mai departe. D. e. faptul aflării romānilor în țările locuite de ei stă în nees-

*) Ca un fel de pregătire sau introducere în istorie ar pute servi miturile și tradițiunile populare, căci ele prezintă raporturi și evenimente mai acomodate priceperii și cu deosebire fantasiei copilăresci. Prin mituri și tradițiuni se introduce elevul mai ușor în priceperea timpurilor istorice. Ele prezintă astfel de ideale, cari procură bucurie copiilor și totodată îi însușeșce.

causal cu ocuparea Daciei prin Traian; aceasta era însă împărțat al Romei, și etă ajungem la Roma, la fundarea și istoria ei.

Golurile rămase între diferitele epoce învățate se pot umplea — pe scurt — pe cale regresivă ori progresivă, căutând după cauze ori după efecte. Eră șirul cronologic se va stabili în urmă, mai ales cu ocaziunea repetițiilor.

Avantagiile acestei procederi (trecerea dela o epocă la alta) sunt:

a) materialul istoric se pōte mai bine și mai intuitiv prelucra, căci se prezintă elevului un tablou istoric, un întreg, er prin aprofundarea în acest tablou i se deschide vederea și asupra întâmplărilor din jurul lui și astfel se formēză în mintea elevului un șir consistent și încheiat de idei și noțiuni.

b) Mai ușor se pōte alege din ce e mai puțin esențial și acesta o pot face în parte elevii; astfel se înlesnește priceperea lucrului și aflarea legăturii causale dintre evenimente.

c) Se promovēză activitatea proprie a elevilor, căci înșiși se află îndemnați a cerceta după cauze, a observa, a asemăna, a

cugeta, și interesul față de lucru rămâne neslăbit.

d) Mai ușor își pot forma elevii idei clare despre timp asemănând distanța dintre 2—3 epoce, decât dacă li se înșiră evenimentele în șir cronologic an de an.

Din cele până aci reese, că valōrea educativă a istoriei nu atărnă dela cantitatea materialului ci dela calitatea aceluia și dela modul, cum a fost acela câștigat de către elevi.

II.

Avēnd propunerea istoriei în scōlă un scop educativ, chemarea metodei este a lucra într'acolo, ca acest scop să se și realizeze. Acesta însă nu se pōte ajunge prin predarea din partea învățătorului și memorisarea din partea elevilor a unui material istoric mai mult sau mai puțin bogat, căci cantitatea de cunoștințe astfel câștigate este un balast în memoria elevilor, este sciință sēcă și mōrtă, fără nici o valōre educativă. Cunoștințele astfel câștigate se sterg cu timpul din memorie, nelăsând nici o urmă acolo, pe când cultura eluptată, câștigată prin sudōrea proprie, rămâne în veci ca o parte integrantă a personalității. Materialul istoric trebuie deci astfel înșușit, ca acela să trecă

în organismul spiritului ca o nouă putere, să-l pună pe acesta în poziție de a presta lucruri mai bune, mai perfecte. Numai astfel pōte fi roditor, numai astfel pōte deveni element disponibil în spiritul elevilor materialul istoric însușit.

Pentru acest scop elevul trebuie pus în stare să se scie transpune în timpul, despre care i se vorbește, să simțā, să cugete și să lucre alături cu eroul istoric; trebuie pregătit și adus în poziția de a înțelege ideile omenilor mari, trebuie deprins a cugeta asupra lor, a le asemăna cu cugetele și judecata sa proprie, a compara, corege și întregi pe acestea. Acesta este adevērata gimnastică spirituală, care întărește puterile sufletesci, face spiritul liber și independent. Resultatele ajunse pe calea acesta, fiind câștigate de elevi prin munca lor proprie, nu vor peri nici odată, ci vor fi un isvor de apă vie pentru viață. Căci o singură judecată, fie și mai puțin adevērată, fie și mai mărginită, dacă e productul propriu al elevului, are neasemănat mai mare valōre educativă, decât o serie de judecăți învățate de-a gata.

(Va urma.)

lénă, cestiune europeană, scriind în articoli și broșuri cu ură, că sunt rău tratați ca și cum au fost bulgarii sub turci. Dar agitațiunea publicistică n'are efect. Este însă o pată neagră, care trebuie stinsă. Agitațiunea a prins rost și prinde tot mai mult în straturile neculte ale țărânelor valache. E datorința statului să pășcă contra acestui spirit trădătoriu, care duce la răscolă. Regimul trebuie să se afirme energic în relațiunile valachiei ardelen. Nu cu puterea armelor și a legii penale credem noi, căci până acum nu e cauză. Starea de asediu sau altă stare excepțională poate intra, dacă o reclamă necesitatea; — deocamdată e vorba numai (!) ca puterea statului magiar să se organizeze, să pondereze și să capete influență pe pământul valach, așa dîcînd în întregă Transilvania. Administrația de stat în Ungaria e o cestiune întregă, pentru Ardeal e însă ardetore. Comitatul de aici cu slăbiciunile lui nu poate aduce nici un serviciu statului, nu poate încătușa spiritul trădăriei de patrie, care se încuibă sub ochii noștri, nu e capabil — e neputincios. Intregitatea statului ungar trebuie să posedă garanții durabile în teritoriul inficiat. Părerea noastră este, ca administrația de stat să se introducă cât mai îngrabă în totă Ungaria. Și dacă acesta nu ar fi posibil, ea trebuie introdusă cât mai de timpuriu în Ardeal, fie și pe cale excepțională, prin o leges specială — provisoriu. — Aci a vrut să ajungă patrioțica foie. Ardealul nu are destule legi excepționale, mai trebuie introduse și alte pe „teritoriul valachiei”. Așa crede numita foie că se va stînge jarul focului, — care cum dîce ea, — spuzesce sub brații carpaților!

Moldovan Gergely a răsuflat din nou în o broșură intitulată „Politikai szédélgés”. În această lucrare de „speculațiune politică”, pe care o anunță în termeni călduroși „Kolozsvár” autorul denunță în mod tendențios activitatea ligei și spune cum ea agită contra patriei magiare. Dar nu se opresce aici. Mai spune, că scopul ligei e dublu: a căștiga pe români pentru tradare de patrie ca să se instrăineze „de patria noastră magiară” și să fie ortodoci, înstrăinându-se de biserica romano-catolică. Ca să-și ajungă scopul a cumpărat liga și „Gazeta”, care scrie în fie-care și atacuri contra bisericii catolice, ca astfel agenții ca Densușianu să pôtă istorisi, că totă unirea a fost o tragere pe sfôră a românilor. Stînd lucrul astfel, nu e mirare, că în fie-care institut gr. or. se fac agitațiuni politice condamnable, că în salele „Albinei” întocmai așa curg agitațiile politice ca și în toate adunările biserice gr. or. Liga vrea să stîrpească pe gr. catolici, căci biserica lor e în legătură cu a magiarilor etc. etc. Autorul mai face un raționiu cât a cheltuit liga pentru agitațiuni (preste 400,000 franci) er pe lângă acesta capătă ortodocsii dela statul român sute de mii de franci sub titlu de „ajutoriu pentru școlele și bisericile din străinătate”. . . .

— Și astfel continuă autorul cu insinuările, denunțările și calomniile contra bisericii noastre și instituțiilor ei. Nu creșă însă, că fiind dînsul fiu al bisericii greco-catolice, prin astfel de neadevăruri și apucături repetate va folosi mult cauzei, ce-l preocupă. Preste ambiția autorului de om politic de altfel trecem la ordinea zilei!

Revista politică.

Numărul candidaților de deputați, cari doresc să ajungă și să ocupe scaun în camera franceză este enorm. Până în Dumineca trecută erau înscrși la ministerul de interne 559 candidați, dintre cari 157 pentru Paris, 393 pentru departamente și 9 pentru Algeria și colonii. Scirile din Paris anunță, că pentru 581 de locuri vor păși preste tot 2.100 de candidați. De ore ce cam în 80 de cercuri electorale se va prezenta numai câte un candidat, se vin pe celelalte 500 câte 4. După mișcarea de până acum se poate observa, că fie-care grupă republicană va păși cu candidatul seu, deore-ce nu se mai poate

lua în serios losinca, că republicanii se-și întrunescă puterile pentru combaterea reacțiunei. Republica este destul de tare pentru ca să nu se mai tēmă de reacțiune. Fie-care grup republican voese să se valorizeze. În ministerul de interne se consideră învingerea ca sigură și se poate aprosimativ calcula, că cei din drépta și boulangistii nu vor avé mai mult de 60 locuri. Actuala cameră numără 390 republicani, 156 monarchisti și bonapartisti și 30 boulangisti. Pentru viitoriu se presupune urcarea numărului republicanilor la 450 deputați.

După pertractările începute și energica pășire a Franciei s'a ținut la curtea din Siam un mare consiliu. Au luat parte regele, frații sei și ministrii. Partidul păcii a triumfat și imediat s'au trimis instrucțiuni telegrafice ministrului Siamului la Paris de a primi ultimatul frances fără reserve.

Ministrul Eegliterei a fost informat îndată de această decisiune. Apröpe toate corăbiile străine au plecat ca să trecă liniile blocării, încă luni.

Ministrul Siamului la Paris a confirmat d-lui Develle, într'o întrevedere primirea de către guvernul seu a tuturor condițiunilor ultimatului.

Ministrii s'au întrunit apoi spre a lua cunoscință de această comunicație.

„Daily News” află în Bangkok, că francesii au ocupat insula Kri-Chang.

„Reuter” anunță din partea sa, că Francia a primit cu mulțămire acceptarea ultimatului de către Siam; prin urmare nu mai există necesitatea blocării. În ceea ce privește cestiunea provinciilor situate în cursul superior al Mecongului și cedate Siamului de către Anglia, se va amăna, până ce se vor termina negocierile anglo-franceze în această privință.

„Times” află din Bangkok, că siamesii numai convinși prin grabnica stabilire a blocărei, care vătămă interesele Angliei, că intervenirea amicală a Angliei nu a avut succes, a primit ultimatul.

Consiliul de ministri a luat act în unanimitate de primirea, deși tardivă, a ultimatului de către Siam; constatănd, că această primire este fără rezervă și conține toate condițiunile impuse de Francia fără excepție, de aceea consiliul a decis de a lua precauțiuni pentru executarea completă a angajamentelor Siamului.

Consiliul a decis de asemenea, ca indemnitațiile cerute să fie vîrsate în termen de o lună și ca deșertarea teritoriilor, pe care sunt recunoscute drepturile Franciei să se facă numai de cât.

Töte diarele franceze se felicită de victoria obținută de către diplomația francesă în afacerea din Siam; laudă atitudinea energică și dibăcia d-lui Develle.

„Soleil” constată capitularea completă a Siamului.

Alte câte-va diare vîd într'acesta un eșec al politicii engleze și sfătuesc guvernul de a lua garanții pentru executarea integrală a condițiunilor ultimatului.

„Temps” după ce a constatat sfîșitul fericit al conflictului siames, prevede negocieri cu Englitera pentru delimitarea granițelor. Acesta este o cestiune delicată, care va cere multă tărie și băgare de samă

* * *

Alegerile din Bulgaria s'au terminat cu o strălucită victorie a guvernului. În Sofia a fost ales ministrul president Stambuloff și încă doi membri ai cabinetului, alegerile au decurs neturburate. În Tirnova au proiectat socialistii în prețuia alegerii un meeting, dar a fost interzis de poliție. În provincie încă au decurs alegerile liniștit, în Petschera, Tirnova și Tschirvan s'au întemplat câte-va conflicte între partide. Opozițiunea s'a prezentat în toate locurile cu candidați. Dintre alegerile cunoscute până acum sunt 131 deputați guvernamentali și 9 opoziționali. În 22 de cercuri alegerile nu

sunt cunoscute. Fiind timpul lucrului puțin țărani au luat parte la alegeri.

In republica sud-americană Argentina, care are 3 1/2 milioane locuitori și între cari sunt și mulți europeni domnesce de cât-va timp o mare miscare provocată de radicali, miscare, care s'a potențat la o răscolă formală. După ultimele sciri, răscolă a fost plănuită și organizată, încât ea a pus totă țera în picior. În 20 de cetăți s'au întemplat bătăi și rebelii stăpînesc situațiunea. În mai multe părți s'au scos șinele dela căile ferate și s'au tăiat sirmele telegrafice, așa că guvernul nu putea să-și valorizeze puterea armată. Regimul federal a recercat congresul ca să proclame starea de asediu în provinciile San-Louis, Santa-Fé și Buenos-Ayres. Guvernul din Buenos-Ayres, ar fi negat ajutorul guvernului, asigurându-l, că a învins pe radicali la Rosario. „Reuter Office” anunță din contră, că radicalii s'au concentrat în jurul cetății La Planta și se pregătesc de atac. Radicalii glorioși dela Rosario, împreunându-se cu mai mulți emigranți, s'au îndreptat spre Santa-Fé.

După ultimele sciri revoluția a mai izbucnit în alte două provincii.

Organele oficiale ale guvernului rusesc se încercă să dovedescă, că oboșela de lucru pretestată de delegații germani nu a fost decât o declinare rău ascunsă a Germaniei contra unei învoeli politico-vamale. Pentru această schimbare neașteptată în mersul trativelor, vina cade asupra partidului agrar german, care și-a vîndut adheșiunea sa la proiectul militar pe prețul renunțării guvernului la încheierea unui tratat comercial cu Rusia.

Părerile vamale despre cauza răboiului vamal sunt diferite. Afară de diarele radicale-democratice töte celelalte sunt de părere, că el a fost impus pe către Rusia. Guvernul rusesc nu numai, că n'a răspuns la concesiunile germane cu contra-concesiuni, ci a amenințat cu introducerea tarifului mactimal. Ba ce e mai mult, Rusia, pe când tratativele erau încă în curs, a hotărît chiar supra-tacse la acel tarif mactimal esorbitant.

Germania nu se va mai grăbi acum, cătuși de puțin, pentru a întefi reluarea negocierilor, până-ce nu se va vedé rezultatul răboiului vamal.

Germania bucurîndu se de tacsele ce s'au stabilit de Rusia în 1891 cu töte șicanele acesteia, a esportat în Rusia rotund pentru frumoșă sumă de 262 milioane mărci. Introducîndu-se acum tariful mactimal rusesc, ea va fi nevoită să renunțe cu totul la piețele ruse.

De ore-ce și altfel, starea economică a Germaniei este cât se poate de strîmtoată, lovitură acesta este cu atât mai grea. Nu va puté, sau cu greu va îndura Germania această lovitură, care atinge atât de simțitoriu industria mărfurilor ei de fier, himice și tectstile.

Nouéle sarcine produse de noua înmulțire a armatei germane asupra contribuabililor impun guvernului obligațiunea de-a lămuri opinia publică și a-i dovedi, că nu este cătuși de puțin de vină pentru nereușita tratatului de comerciu.

Nu mai în chipul acesta cercurile industriale se vor dumeri în privința asigurărilor repetate la töte ocașiunile de contele Caprivi, că se îngrijesce în mod egal de töte ramurile activității naționale germane.

Germani se mulțănesc deocamdată cu speranță, că starea de crîșă comercială provocată de Rusia nu va fi de durată lungă. Acestă speranță se motivează aci prin următoarele împrejurări:

Rusia a importat în Germania în anul 1891 în valöre de 580 milioane mărci, adecă apröpe îndoit cât a es-

portat Germania în imperiul țarilor.

Deore-ce articolul prim, esportat de Rusia, sunt cerealele, prohibirea acestui articol va lămuri situațiunea Rusiei și o va domoli în pretențiunile ei esorbitante.

Presupunerea ministeriului de finance, Witte, că Germania e nevoită a importa cereale rusesci și mai cu sémă, secară, este förte greșită. S'a vîdut, că cu ocazia prohibițiunei esportului de secară Germania și-a acoperit lipsele sale din Austria, România și celelalte state balcanice. astfelu că în 1892 importul din Rusia a fost de tot minim.

Aci Germania a avut o recoltă bunicică, er plusurile Austro-Ungariei, României și țerilor balcanice pot fi privite ca suficiente pentru necesitățile ei.

Telegrama din Odessa anunță, că guvernul rusesc a hotărît ca corăbiile sub pavilion german să plătescă incincit tacsele de port, cari le plătesc corăbiile altor națiuni.

Asociațiunea transilvană.

Din procesul verbal al comitetului Asociațiunei transilvane dela 9 Iunie mai publicăm următoarele:

Presidiul, Dr. Ilarion Pușcariu, notifică, că domnul I. Bianu din București, în calitate sa de bibliotecariu al Academiei române, i-a predat 25 medalii cu bustul fericitului președinte George Barițiu, bătute din partea Academiei din incidentul iubileului de 50 de ani ținut în 12/24 Maiu 1892, — spre a se distribui între membrii comitetului Asociațiunei.

— Medaliiile comemorative se distribuie la membrii comitetului, un esemplar se păstrează în colecțiunea numismatică a Asociațiunei, er restul se împărtesce la șola civilă de fete a Asociațiunei și la gimnasiile române din Brașov, Blaș, Năsăud și Brad. —

X Dl P. Cosma împărtesce prin hîrtia cu data 6 Iunie n., că din o colecție întreprinsă de D-Sa a dispus facerea unui trotoar înaintea casei și în curtea edificiului Asociațiunei și repararea canalului și a pardoselei de curte, cari lucrări au costat suma de 433 fl. 41 cr.

Tetdeodată cere, ca cuitanța prezentată să se păstreze în arhivul Asociațiunei.

— Se ia act cu mulțămită. Cuitanța se va păstra între documentele de această natură. —

Escelenția Sa Dl mareșal-locotenent de Trapsia trimite prin asemnațiunea cu data 26 Maiu n., pre lângă o comitivă căldurosă suma de 100 fl. v. a. pentru fondul „George Barițiu”.

— Se ia act cu mulțămită, și primirea sumei de 100 fl. v. a. se adevăresce. —

Dömma Maria Cosma din Sibiu transpune prin hîrtia pres. în 8 Iuliu n. a. c. suma de 15 fl. v. a., dela dl F. Hossu Longin, avocat în Deva și soția sa dna Elena Hosu n. Pop de Băsești, er 10 fl. dela „Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedorei pentru „fondul George Barițiu”.

— Se ia act cu mulțămită, și primirea sumei de 25 fl. se adevăresce. —

Reuniunea femeilor române din Sibiu trimite prin hîrtia cu data 5 Iunie n. 1893 suma de 24 fl. v. a. ca contribuire la fondul „George Barițiu” dela membrii comitetului acelei reuniuni.

— Se ia act cu mulțămită, și primirea sumei de 24 fl. se adevăresce.

Președintele notifică, că dl avocat B. Bașota din Abrud a solvit rata a döua de 10 fl. v. a. pentru luna Iunie din contribuirea sa de 100 fl. pentru fondul „George Barițiu”.

— Se ia act, și primirea sumei de 10 fl. se adevăresce.

Noutăți.

Manevre. Programul manevrelor celor mari de tömnă, la care va fi de față și Maj. Sa monarchul s'a stabilit astfelu: În 2 Septembrie vor fi manevrele corpurilor 10 și 11 (Przemysl și Lemberg) între Iaroslau și Cracovieci. Vor urma manevrele din Un-

garia dela Boros-Şebiş cu corpul 7 (Timişoara). Din acest incident s'au început pregătirile în comitatul Aradului pentru primirea monarhului. Manevrele dela Steinamanger, la care va asista şi împăratul Germaniei vor avea loc la 16 Septembrie cu corpul 2 de armată.

Partidul lui Eötvös. În conferinţa clubului acestei nouă formaţiuni, luându-se în desbatere protocolul stabilit în şedinţele comitetului de împăcare, s'a hotărât cât priveşte politica bisericească, că noua fracţiune are în vedere principiul progresist şi astfel numai sub condiţiunea, că şi va putea valora vederile în parlament, reîntră în partidul independent. Despre această hotărâre s'a înscris în faţa prezidenţial partidei „mame”.

Avis. Tinerii români de confesiunea gror., cari vor cerceta în anul şcolastic viitor şcolile gimnaziale, reale comerciale ori industriale din Timişoara şi voiesc a fi înregistraţi în alumnul gr. or. român să-şi însuşească cererile la dl E. Ungureanu, preşedintele alumnului, până la 15 August st. n. a. c.; la cereri sunt a se alătura atestatul şcolastic din anul trecut, atestatul de botez şi atestatul de paupertate subscris şi de parohul local.

Universitatea c. r. din Cernăuţi a fost frecventată în semestrul de vară de 308 studenţi, dintre care 263 ordinari şi 45 extraordinari. La facultatea teologică au fost 58 ordinari şi 2 extraordinari, la cea juridică 189 ordinari şi 14 extraordinari, la filosofie 16 ordinari şi 21 de farmacie. După patrie: 243 bucovineni, 43 galicieni, 2 din Austria de jos, 2 boemi, 3 moravi, 7 unguri şi câte unul din Croaţia, Bosnia şi Herţegovina, 3 din România şi 2 din Rusia. După limba maternă: 134 germani, 94 români, 40 ruşi, 27 poloni, 3 cehi, 5 sârbi, 1 rus, şi 4 armeni. După confesiune: 124 gror., 4 armeno-orientali, 97 mosaici, 55 romcat., 6 armeno-catolici şi 5 evanghelici. — Va să zică mosaici sunt induşi ca germani.

Serbare în Muntenegru. În Muntenegru s'a serbat în 15/27 Iuliu c. cu mare solemnitate centenarul al 4-lea dela fundarea primei tipografii slovene-sârbesci. Tipografia fu fondată la anul 1463, în mănăstirea din Cetinje sub domnia lui George Trnojević. Prima carte tipărită sub conducerea ieromonahului Macarie a fost „Ochtoichul” ce a ieşit în anul 1464. Apoi au urmat: Psaltirea, Ceaslovul şi alte cărţi bisericeşti. Acesta a fost prima tipografie pusă în serviciul bisericii ortodoxe şi ea mai există şi astăzi în Cetinje, unde se păstrează ca un preţios monument cultural.

Prezenţă de spirit. Celebrul arhimandrit Repowski, din Portşersk, a fost numit în înaltul său post într'un chip foarte curios. Ţarul Petru fiind prins de o furtună cu ploie fu nevoit să caute adăpost într'o mănăstire. Călugării îl primiră cu toate onorurile şi îi pregătiră de mâncare. Repowski era călugăr tiner şi la masă era păharic. El întinse împăratului un păhar plin, dar din nenorocire lunecă pe covor şi vărsă vinul pe hainele ţarului. Păharul cădu jos şi se sparge. Petru sări furios, ridică biciul, de care nu se despărţia nici odată, şi voi să pedepsescă pe nenorocitul călugăr.

Acesta însă, care sta liniştit, ba chiar zimbând, zise: „Înălţate împărate! Nu cu picătura, ci în torent, ca acest vin să se reverse harul lui Dumnezeu asupra ta, şi toţi duşmanii tăi să se zdrobescă, întocmai ca acest păhar”. — Ţarul era desarmat; el puse enutul la o parte şi numi pe călugăr arhimandrit şi superior în mănăstirea Portşersk.

Correspondenţe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Turda, 3 August st. n. 1893.

Onorată redacţiune! După demonstraţiile vandale, ce s'au întâmplat în săptămâna trecută aici, venind miliţia, turdenii s'au mai liniştit. Liniştea este mai mult aparentă, de frica miliţiei, căci şi acum se aud mereu ameninţări, că dacă miliţia se va duce turburătorii ei se vor rescu.

Acesta se poate întâmpla, căci ura contra românilor a prins rădăcini aşa de adânci în ungurii de aici, încât acum chiar şi ziua batjocoreşte pe români pe străzi şi prin localuri publice. Totă lumea condamnă cele întâmplate, afară de şovinistii unguri, între cari locul cel mai de frunte îl ocupă turdenii.

Acestia cred, că ce au făcut au făcut foarte bine, să-şi ţină orecuri mândri de isprava lor. Şi această e natural, după-ce nici anul trecut n'a fost nimeni pedepsit şi poate că şi acum vor scăpa de pedepsă.

Acum, ce-i drept, gendarmeria a păşit mai energic, faţă de hordele sâlbatică, a folosit armele şi sunt mai mulţi răniţi în spital.

În urma acesteia, lucrurile încep a se desvolta mai serios, ca în anul trecut.

Din Cluşa a venit un maior de gendarmerie, ca să constate, că avut'a motiv gendarmii de a se folosi de armă şi au fost şi sunt citaţi şi români a căror case au fost devastate. Mai mulţi unguri turdeni au acuzat pe locotenentul de gendarmi, cât şi pe gendarmii, cari au împuşcat, că au fost beţi, ceea ce nu i adevărat şi în urma cercetării se va şi constata. Pagubele s'au estimat din partea tribunalului, ca să fie rebonificate, dacă se va afla, că cine le-a cauzat.

Neliniştea aşi din nou s'a ivit, din cauză, că miliţia recivrată aşi s'a reintors la Cluşa. În locul ei a rămas un corp de gendarmi. Ura şi ameninţările sunt îndreptate cu deosebire contra dlui Vlăduţ, asupra căruia vreau să şi răsbune pentru cei răniţi. Familiile române sunt îngrijate de siguranţa vieţii, căci prevăd mereu furtune sâlbatică. Românii din satele de prin prejur precum şi ţeranii din Turda sunt indignaţi şi iritaţi, pentru barbariile comise asupra inteligenţei din Turda. Ei sunt gata a apăsă pe turdeni, dacă aceştia ar voi să se folosescă de ei, atunci însă revoluţia ar fi gata. Turda într'o noapte ar pute fi aprinsă şi nimicită. Mulţămită simţului de ordine şi răbdării inteligenţei române din Turda, că acesta acum nu se va întâmpla. Cine ştie însă ce va fi, dacă vandalii din Turda nu vor înceta cu tulburările.

Răbdarea încă îşi are sfârşitul şi de această ungurii ar trebui să-şi conte.

Călătorul.

Cohalm, 19 Iuliu, 1893.

În 18 Iuliu a. c. st. v. s'a întrunit în Cohalm sinodul protopresbiterial extraordinar convocat cu cerculariul oficiului protop. de sub Nr. 377 a. c.

Obiectul a fost: „Predarea raportului general din partea protopresbiterului despre rezultatul sinodelor parohiale extraordinare convocate şi ţinute în comunele bisericeşti aparţinătoare protopopiatului Cohalmului sub preşidiul p. protopresbiter, în privinţa ameliorării salariilor învăţătoresci şi luarea unei rezoluţiuni din partea sinodului protopopesc în acest obiect”.

Intrunit sinodul, p. protopresbiter Nicolau D. Mircea deschide şedinţa sinodului la 2 ore d. a. După constituirea cetesce raportul său general. Din raport s'a vădit, că ţinerea sinodelor parohiale s'a început în 17 Maiu şi s'a încheiat cu ziua de 29 Iuniu a. c. La toate sinodele parohiale a preşidiat p. protopresbiter. S'a vădit apoi atât din raportul general cât şi din rapoartele speciale, că în 9 comune s'a urcat salariul învăţătoresc la suma de 300 fl., în 5 comune la 200 fl., în una comună s'a urcat salariul la 155 fl., în 2 comune aproape la 100 fl., în 2 comune s'au disolvat sinodele parohiale din cauză de certă şi neînţelegere, ce au provenit din incidentul urcării salariilor învăţătoresci. Acestă ameliorare a salariilor învăţătoresci s'a întreprins şi făcut pe baza concludului sinodului protopresbiterial ordinariu din 25 Februarie a. c.

Sinodul protopresbiterial, pe lângă alte deciziuni în meritul acestui obiect, a luat act cu recunoştinţă despre zelul părintelui protopresbiter în deşteptarea misiunii grele

cu privire la urcarea salariilor învăţătoresci.

Rămâne acum la buna şi înţeleptă chibşuinţă a învăţătorilor, ca în comunele, unde sunt învăţători definitivi, şi unde salariul s'a urcat dela 100 şi 150 fl. la 300 fl., la dorinţa exprimată verbal din partea singuretecelor sinode parohiale, atari învăţători, cari adă mâne voiesc să se bucure şi de dreptul de pensie, — să cedeze o părticică ore care din salariul de 300 fl. spre formarea unui fond menit pentru salarisarea învăţătorului în viitoriu, căci altcum, prea lesne ar pute veni unul sau altul dintre învăţători în conflict cu corporaţiunile bisericeşti din parohie, care pe baza urcării salariilor învăţătoresci, sunt în drept a şi eserie concurse nouă, căci după cât am înţeles din raportul general precum şi din rapoartele speciale, toate sinodele parohiale, care au urcat salariul învăţătoresc la suma minimală de 300 fl. au adus concluse: că să fie în drept totodată, pe baza acestei urcări, a şi eserie concurse nouă.

Învăţătorii actuali definitiv sciu această foarte bine, şi deci, în interesul cauzei şi în interesul lor propriu, ar trebui să fie prudenţi şi circumspecţi, cu deosebire acum la început.

Rămâne în fine, ca unde protopresbiterului nu i-a succedat să stabilească suma minimală, fie din lipsa de mijloace materiale, fie că cutare comună s'a împotrivit, acolo Ven. consistoriu să binevoiescă a interveni cu toate mijloacele eventualmente să iasă prin esmis din sinul său la faţa locului, după-ce s'a constatat, că protopresbiterul concernat şi-a împlinit cu tot zelul datoria în privinţa aceasta.

M. j.

Vorbirea

ţinută de directorul şcolilor capitale elementare rom. gr. or. din Braşov, George Belissimus, la încheierea anului şcolar 1892/3.

Rev. D-le! Stimaţilor D-ni şi D-ne! Iubită tinerime şcolară!

Câtă bucurie simţesc în inima lor binevoitorii şi binevoitoarele născutului nostru, vădându-i destupate isvârile fericirii prin cuilura şi educaţiune; cu ce viu interes, ca şi părinţii elevilor şi elevelor, astăptă şi festivitatea încheierii anului şcolar ca să afe sporiul, ce l'a făcut întru a şi lumina minţea şi a se deprinde în purtări bune şi frumoase iubita noastră tinerime şcolară!

Şi nu fără cuvânt.

Căci dacă vor dănsii să contribuie la promovarea bunei stări şi fericirii poporului, atunci firesc că mai întâiu de toate trebuie să-şi spriginescă întru a se cultiva şi educa, ajutându-l a şi cultiva şi educa tinerimea prin şcoală. Căci ce popor a putut vre-odată ajunge la bună stare şi la adevărată fericire, dacă i-a lipsit cultura şi educaţiunea ori şi dacă inteligenţa sa naţională, pe care s'a rădădit, a fost lipsită de educaţiune morală şi religioasă?

Nici unul!

Merită deci totă recunoştinţa prea demnii binevoitori şi prea demnele binevoitoare, spriginul şi ajutorul culturei şi educaţiunii noastre naţionale, sprijinind, ajutând şi îmbărbătând întru a înainta pe calea ştiinţei şi a virtuţilor creştinesci pe dragii copii şi pe dragile copile de şcoală; fiitorea inteligenţă fiitorea crescătoare, fiitoriul sprijin şi ajutoriu, fiitorea fală a bunului nostru popor român!

Cu tot respectul me voui sili dar a satisfacere nobilelor dorinţe indicate arătând:

1. Numărul elevilor şi elevelor şcolii noastre elem. capitale şi sporiul ce l'au făcut ei în decursul anului sc. 1892/3, pe care îl încheiam astăzi.

2. Cum s'ar pute da o mai bună direcţiune educaţiunii în familie?

1. În anul scol. 1892/3 a avut şcolă noastră elem. capitală 631 de frecuentatori, între cari: copii 388, er copile 244 din loc, din parohii vecine, din ţinuturi mai depărtate, precum şi din alte ţări.

Sporiulla învăţătură a fost preste tot mulţămitor pe deplin, tot aşa şi purtarea morală religioasă a elevilor şi a elevelor. Frecuenţa a fost satisfăcătoare, ceea ce s'a constatat prin controla din partea autorităţilor noastre şcolare bisericeşti şi ale statului, în decursul anului şi apoi la esamenele de promoţiune şi cele publice. Er în parte s'a aflat demni de a fi promovaţi în clasă mai înaltă 84%, er debili 16%.

„Cum de s'au putut afla atâtea copii şi copile nedemni de a fi promovaţi în clasă mai înaltă?” va fi cugătând poate acum care-va dintre noi.

„Început au dora acestia a frecuenta şcolă prea târziu, neputând plăti didactrul şi tacea şcolară pe anul întreg? sau că nu le-au putut bieţii părinţi scăpătaşi cumpăra toate cărţile şcolastice necesare? sau că nu a avut peste érnă cu ce-i îmbrăca, ce să-i potă trimite la şcolă?”

Ba nu! Nici una din aceste bănueli nu a fost cauza, de nu au putut fi unii dintre elevi şi eleve promovaţi în clasă mai înaltă, căci:

Onoratele noastre autorităţi bisericeşti şi şcolare au scutit de plata didactrului şi a tacei pe toţi elevii şi pe toate elevele de părinţi scăpătaşi; i-au provădit cu cărţile de şcolă, ce le lipsiau şi i-au îmbrăcat cu vestminte de érnă; la aceasta au ajutat şi alţi prea demni binevoitori şi binevoitoare ai tinerimii noastre şcolare.

Aşa dar nu temăi sărăcia, nici chiar bolele — neavântându-se în acest an sc. în mod epidemic, dar nici minţea tardie nu au oprit pe mulţi în loc: un rău — mult mai aprig a fost, carele a răpit multor elevi şi eleve putinţa de a înainta în clasă mai înaltă şi adevă:

Câte o mamă mi s'a jelu, că copilul nu o ascultă, când îl pune să-şi înveţe lecţiunile, să-şi scrie ocupaţiunile; alta, că copilul nu o ascultă, când vrea să-l oprăscă, de a petrece prea mult timp jucându-se; alta că nu o ascultă, să mergă, când îl trimite la şcolă ş. a. ş. a.

Deci dar, „neascultarea”, mărşava neascultare a fost reul infernal, care pe mulţi dintre elevi şi eleve i a sminţit dela învăţătură, i-a făcut necapabili de a înainta în clasă mai înaltă — i-a nenorocit!

Forţe dejositoriu e reul acesta pentru noi!

2. Să vedem dar, cum s'ar pute da o mai bună direcţiune educaţiunii în familie?

Să vedem, cum urmăză cu copii lor părinţii cei buni, de ti fac să le fiă ascultători, şi prin aceasta se devină în viaţa lor oameni buni, norocoşi şi fericiti?

Etă cum!

Părinţii cei buni, după ce-şi primesc din mână lui D-şu copilaşul, încep a se ocupa de el cu înţeleptă îngrijire. Căutând la starea lui trupescă şi sufletescă află, că: puterile trupesci îi sunt foarte debile; facultăţile sufletesci îi şed ascunse, cufundate în letargia, din carea: minţea, simţmintele inimei şi voia i se deşteptă mai întâiu de toate.

Şi cum se arată la început voia copilului, cum mai târziu?

Etă cum!

Copilul plânge, când i-se face fôme ori sete; plânge, când îi vine zorul, să-şi misce mâinile şi picioarele, dar nu şi le poate, fiindu-i legate în faşă. Însă deşi plânge pentru mâncare, totuşi nu ştie încă să cêră o mâncare anumită; deşi plânge pentru ajutoriu, ca să-şi potă mişca membrele, dar nu ştie încă să cêră un ajutoriu anumit, adevă că nu cunoşte încă mijlocul, prin care să i-se împlinescă necesitatea nutririi ori necesitatea mişcării, ce-l întetesc.

De aici se vede, că întetirea adevă boldul nutririi şi al mişcării se ivesc la început în organismul trupesc al copilului — întunecare.

Voia copilului se arată dar la început ca expresiunea unui bold întunecat, spre împlinirea necesităților sale trupesci, ivite.

Er după-ace se așteptat în copil cunoscința, începe a lua sîma la ceea-ce se petrece împregiurul lui, și dacă simte, că d. e. necesitatea nutririi i-s'a stîmpărat cu lapte ori cu pîne ș. a. — se bucură când vede laptele, pînea. Apoi ivindu-i-se ăr necesitatea nutririi, adevă făcîndu-i-se ăr sîme, cugetă la lapte, la pîne și cere s'e i-se dea de acestea. În loc de boldul întunecat al nutririi, apasă acum pe copilul pofta, s'e capete o mîncare anumită, pe carea el o cunoește și și o pôte reprezenta în mintea sa.

(Va urma.)

Convocare.

În conformitate cu concludul adus de intelighința română din Alba Iulia la 6 Iunie 1892 — și basati pe mandatul primit dela aceeași intelighință întrunită la 1 August 1893, subscriși convocăm și declarăm de convocată adunarea de constituire a despărțământului XII-lea al Asociațiunei transilvane pe ziua de 1/13 August 1893, la 11 ore a. m., în edificiul scôlei române gr. or. din Alba-Iulia oraș. După constituirea despărțământului, după înscrierea de membrii noi și încassarea tacselor dela membrii vechi, se vor lua măsuri ca acest despărțământ să desvôle o activitate cât se pôte de mînoasă și intensivă, pentru binele poporului din aceste părți.

Prelegeri pontru popor sa vor ține tot în localul susnumit în aceeași zi după prînd.

Toți amicii progresului sunt rugați a lua parte la acastă întrunire. Alba-Iulia 20 Iuliu (1 Aug.) 1893.

Simeon Micu, Nicolau Ivan,
prot. gr. cat. adm. prot.
Alecsandru Velican. George Filip.

Bibliografie.

În editura librăriei Ciurcu din Brașov au apărut.

„Arta de a trăi” de Stugau (August von Schmidt) traducere liberă de Ieronim G. Barițiu. Preț 50 cr. v. a. sau 1 corônă. Brașov, tipografia A. Mureșianu, 1893.

Din public. *)

Mulțămîta publică.

Cu ocasiunea petrecerii de vară aranjată la 30 Iunie st. v. a. c. au încurs dela următorii domni: Dr. Ciril Vulcan Reghin, 2 fl., Iosif Schobel Reghin, 2 fl., Galacteon Șagău Reghin, 2 fl., Iosif Popescu Reghin, 1 fl., Iosif Fincu 5 fl., Petru Neagoș 2 fl., Leo Popescu, Deda 4 fl., Zaharie Mateiu, Polșți 3 fl., Gavril Maier, Idicel 3 fl., Ioan Duma Săcal 1 fl., Alecsandru Niculescu, Mesterhaza 3 fl., Ioan Oprea, Morăreni 2 fl., Ioan Mazere, Brașov 1 fl., Dumitru Oltean, Morăreni 1 fl. 60 cr., Elie Cămpen, Varviz 2 fl., Ioan Urzicén, Bicoz 2 fl., d-na Maria Muscă, Varviz 1 fl.; — din Toplița dela domni: George Popescu 4 fl., George Maier 7 fl., Constantin Vodă 2 fl., Simion Sbărcea 5 fl., Petru Sbărcea 4 fl., Irimie Sbărcea 4 fl., Zaharie Sbărcea 2 fl., Ioan Popescu 3 fl., Nechita Cristea 2 fl., George Cristea 3 fl., Ioan Goia 2 fl., Grigorie Popescu 3 fl., Mihail Teslovan 2 fl., Dumitru Antal 3 fl., Ioan Bucur 2 fl., Dumitru Bucur 2 fl., Alecsandru Vodă 1 fl., Teodor Bucur 1 fl., Constantin Pop 2 fl., Grigorie Cristea 1 fl. 60 cr., Teodor Tăran 1 fl., Grigorie Nuț 2 fl., Dumitru Moisin 2 fl., Alecsandru Teslovan 1 fl. 60 cr., Alexiu Braic 1 fl., Ioan Schneider 3 fl., Grigore Karácsony 2 fl., David Gersch 3 fl., Israil Stein 3 fl., Ioan Urmănczi 8 fl., Stefan Urmănczi 3 fl., Lup Márk 1 fl., Carol Fekete 1 fl., Eduard Walter 2 fl., Emil Gerbert 1 fl., Iosif Fejér 3 fl., Lazar Mátyás 1 fl., Nicolau Fejér 1 fl., Oscar Ávéd

Redactor responsabil Silvestru Moldovan.

1 fl., dela dómnele: Paraschiva Cristea 1 fl. 50 cr., și Lori Walter 1 fl. 60 cr., la oaltă 134 fl. 90 cr. din cari substăgîndu se spesele de 48 fl. 55 cr., rămîne un venit curat de 86 fl. 35 cr., carea sumă s'a depus la banca „Murășana” din Reghin în favorul scôlei rom. gr. or. din loc.

În numele comitetului arangiator i-mi țin de datorință a esprima sincerele noastre mulțămite on. contribuenți, rugându-i ca și pre viitor, avînd în vedere scopul, s'e ne dea tot spriginul domnialor.

Toplița-română, 8/20 Iuliu 1893.

Georgiu Maies,
preot.

*) Pentru cele publicate în rubrica acastă redacțiunea nu e responsabilă.

Loterie.

Sămbătă, în 2 August n. 1893.

Brîn: 17 22 63 90 33

Bursa de Viena și Pesta.

Din 3 August n. 1893.

	Viena	B.-Pesta
Galbeni împărătesci	5.85	5.82
Napoleon-d'ori	9.85	9.86
Bonuri rurale ung.	96.40	96.50

Nr. 3824/1893 Plen.

[124] 1—3

CONCURS.

Pe basa regulamentului seminarial din 1892 §§. 1, 3, 6, 10 și 13, se publică concurs nou pentru ocuparea postului de econom, la seminarul pedagogico-teologic din Sibiu.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: o remunerațiune anuală de 300 fl., precum și locuință, vipt, încălțit, luminat și serviciu în seminar, toate numai pentru persoana sa.

Remunerațiunea anuală de 300 fl. se va pute urca în considerarea calificațiunei superioare a economului; concurenții însă au s'e și formuleze cu precisiune pretensiunile lor pentru o astfel de urcare.

Dela concurenți se cere s'e documenteze, că sunt români greco-orientali, cu studii pregătitoare și eventual cu pracsă în afacerile economiei domestice; de asemenea s'e documenteze servițiile și purtarea morală de până acum.

Concursele instruite cu toate documentele necesare sunt a se presenta consistoriului subsemnat până inclusiv la 19/31 August a. c.

Agendele economului seminarial sunt marcate într'o instrucțiune specială, carea se pôte vedé în ôrele de de oficiu în cancelaria consistorială.

Sibiu, din ședința plenară, ținută la 5/17 Iuliu, 1893.

Consistoriul archidieceșan.

Miron Romanul,
archiepiscop.

Dr. Remus Roșca,
secretariu.

Nr. 246/893

[122] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci devenite vacante în parochiile din tractul protopresbiterial al Abrudului se escrie următoarele concurse:

1. În Bucium Sat unită cu Bucium Cerb, cu salariu anual de 300 fl. cuartir corespunđătoriu, grădină scolară și lemne de foc.

2. Buninginea, cu salariu anual de 300 fl. cuartir corespunđătoriu, grădină scolară și lemne de foc.

3. Cărpeneș unită cu Vêrtop cu salare anuale de 300 fl. și 100 fl. pentru un ajutoriu suplent, cuartir corespunđătoriu, grădină scolară și lemne de foc.

4. Feneș, cu salariu anual de 300 fl. cuartir corespunđătoriu, grădină scolară și lemne de foc.

5. Galați unită cu Presaca, pentru susținerea unui învățătoriu ambulant, cu salariu an. de 300 fl. cuartir corespunđătoriu, grădină scolară și lemne de foc.

6. Roșia unită cu Corna, cu salare anuale de 300 fl. și 100 fl. pentru un ajutoriu suplent, cuartir corespunđătoriu, grădină scolară și lemne de foc.

7. Trêmpoele, cu salar anual de 300 fl. cuartir corespunđătoriu, grădină scolară și lemne de foc.

8. Zlatna unită cu Vultoriu cu salariu an. de 300 fl. cuartir corespunđătoriu, grădină scolară și lemne de foc.

9. Bucium Isbita, cu salariu anual de 240 fl. cuartir corespunđătoriu grădină scolară și lemne de foc.

10. Ciurulésa, cu salariu an. de 250 fl. cuartir corespunđătoriu, grădină scolară și lemne de foc.

11. Soharu, cu salariu an. de 240 fl. cuartir corespunđătoriu, grădină scolară și lemne de foc.

Doritorii de a concura la aceste posturi s'e substernă petițiunile provădate cu documentele recerute de legea scolară din vigóre, la subscrisul oficiu protopresbiterial în termin de 30 de zile dela prima aparință a acestui concurs.

Oficiul protopresbiterial al tractului Abrudului în conțelegere cu concurențele comitete parochiale.

Abrud, în 12 Iuliu, 1893.

Dionisiu Adamovici,
adm. prot

Nr. 340

[123] 1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresci la scôele populare din mai jos numitele comune aparținătoare tractului protopresbiterial al Treiscaunelor se escrie concurs cu termin de 30 dela prima publicare.

1. Dobêrlău, salariu 316 fl. din fond și repartițiă încassând prin epitropia parochială, cuartir liber în edificiul scôlei și lemne pentru încălțit.

2. Intorsura-Buzău, clasa II-a salariu 300 fl. din repartițiă și relut de cuartir.

3. Zagon, salariu 300 fl. din fond și repartițiă, cuartir liber deplin corespunđător în noul edificiu scolar și lemnele trebuincioșe

4. Vama-Buzău, post de învățător adjunct de nou sistemizat la scôla din cătunul Acriș, cu salariu de 200 fl., cuartir liber și lemnele trebuincioșe.

5. Cernatul inferior, salar 200 fl. 75 cr., cuartir liber și lemnele trebuincioșe. Dela concurent s'e cere vorbirea limbei magiare.

Fiind posturile de sub numerii 1, 2 și 5 împreunate cu cantoratul dela reflectanți s'e recere desteritate în cântări și tipicul bisericesc. Cererile concursuale, instruite conform legilor în vigóre, s'e vor asterne în termin deschis subsemnatului oficiu protopresbiterial.

S. Sân Georgiu, 17 Iuliu 1893.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Treiscaunelor, în conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Dimitrie Coltofeanu
protop.

Nr. 406/1893

[121] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci la scôele din comunele mai jos înseminate, aparținătoare tractului protopresbiterial gr. or. al Mercurei, s'e deschide concurs ca termin de 30 zile dela prima publicare.

1. Poiana. Un post de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl. și 20 fl. relut de cuartir. Salariul s'e plătesce din fondul parochial în mod lunar anticipative.

2. Gârbova. Un post de învățător cu salariu anual de 300 fl., cuartir în edificiul scôlei și doi stângini lemne de foc. Salariul s'e plătesce dela epitropia parochială. Aleși învățători vor ținé în Dumineci și sêrbători strană sau vor cânta cu copii cântările liturgice în biserică.

Dela concurenți se poftesce a s'e presenta până la alegere în vre-o Duminecă sau sêrbătoare la biserică spre a și arăta desteritatea în cântări și spre a fi cunoscuți personal.

Cererile concurenților instruite conform normelor în vigóre s'e se adreseșe în terminul deschis subsemnatului oficiu protopresb.

Mercurea, la 19 Iuliu, 1893.

În conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Mercurei.

Ioan Droc,
protopresbiter.

Nr. 591/1893

[125] 1—3

CONCURS.

Posturile învățătoresci mai jos înseminate dela scôele noastre confesionale gr. or. din protopresbiteratul Albei Iulia, devenind vacante pentru ocuparea acelor se escrie concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în diariul „Telegraful român”.

1. Geógiul de sus, post sistemizat de nou, salariu de 300 fl. cuartir în edificiul scôlei și lemne suficiente de foc.

2. Ponor, salariu anual de 300 fl. cuartir în edificiul scôlei și lemne de foc.

3. Valea Geógelului, cu salariul anual de 300 fl. fără cuartir și lemne de foc.

4. Rimeștiu, postul prim, la scôla din Brădesci cu salariu de 300 fl. cuartir în edificiul scôlei și lemne de foc, și postul al doilea de învățătoriu adiunct la scôla din Rineș-sat cu salariul de 200 fl. cuartir în edificiul scôlei și lemne de foc.

Dela concurenți se recere s'e se prezenteze în vre-o Duminecă ori sêrbătoare la biserică spre ași arăta desteritățile în cântări și tipic. Cererile instruite conform legilor din vigóre s'e se adreseze în terminul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiterial

Alba Iulia, 14 Iuliu 1893.

În conțelegere cu comitetele parochiale din singuraticelor parochii.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Albei Iulia.

Nicolau Ivan,
adm. ppresb.

IOAN HODOȘ,

FABRICANT DE CASSE

SIBIU. — Strada Văpsitorilor (Färbergasse) Nr. 2. — SIBIU.

Am onóre a-mi recomanda atelierul meu Onoratului Public, rugându-mé pentru binevoitoriul sprigin. Însărcinându-mé cu lucruri de fer de ori-ce categorie: casse, cassette, sobe, scocuri, lăcate de ori ce fel etc. etc., pe lângă lucru prompt și prețuri forte moderate.

[105] 3—5

NB. Comandelor din provincie se satisface imediat și cu plăcere.